

RTU studiju kurss "Laikmetīgā skatuves un audiovizuālā māksla"**22000 Inženierekonomikas un vadības fakultāte****Vispārējā informācija**

Kods	PA0139
Nosaukums	Laikmetīgā skatuves un audiovizuālā māksla
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Rita Greitāne - Doktors, Docents
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 4.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kursu īsteno Latvijas Kultūras akadēmija. Skatuves mākslas daļa: Studiju kursā tiek aplūkoti teātra mākslas attīstības nozīmīgi laika posmi un procesi, skatot nozīmīgos pavērsienus Eiropas un Latvijas teātru kontekstā no pagātnes līdz tagadnei. Tiek analizētas daudzveidīgās skatuves mākslas formas un izteiksmes līdzekļu attīstība un sintēze (dramaturģija, teksts, režija, aktieru māksla, scenogrāfija, mūzika, kustība un deja (arī laikmetīgā deja) u.c.). Audiovizuālās mākslas daļa: Studiju kursā tiek aplūkota audiovizuālās mākslas un kino attīstība nozīmīgākajos vēsturiskajos un laikmetīgajos procesos, pievēršoties kino un audiovizuālās kultūras attīstībai Eiropas, pasaules un Latvijas kontekstā no kino rašanās līdz mūsdienām. Tiek analizēti būtiskākie kino vēstures periodi, estētiskie un tehnoloģiskie pavērsieni, nozīmīgākās kino teorijas un mākslinieciskās prakses, kā arī kino mijiedarbība ar citām mākslas un kultūras jomām. Studiju kursā tiek aplūkota audiovizuālās izteiksmes līdzekļu attīstība un daudzveidība. Uzmanība pievērsta laikmetīgā kino un audiovizuālās mākslas procesiem, digitālo tehnoloģiju ietekmei, jauniem producēšanas, izplatīšanas un skatīšanās modeļiem, kā arī kino robežu paplašināšanai digitālajā un starpdisciplinārajā vidē. Studiju kursa daļa veltīta Latvijas kino un mūsdienu Latvijas audiovizuālajai kultūrai, tās attīstības procesiem un vietai Eiropas kino kontekstā.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Skatuves mākslas daļa: Studiju kursa mērķis ir radīt padziļināt izpratni par teātra (skatuves) mākslas formu attīstību un sniegt pamatzināšanas par dažādām skatuves mākslas formām, izteiksmes līdzekļu sistēmām un to strukturēšanas paņēmieniem. Studiju kursa uzdevumi: - veicināt kritiskās domāšanas prasmes skatuves mākslas uztveršanā ar iegūto zināšanu starpniecību; - attīstīt izpratni skatuves mākslas klātbūtni kultūras un sabiedriskās dzīves jomās; - attīstīt spēju interpretēt skatuves mākslas darbus; Audiovizuālās mākslas daļa: Studiju kursa mērķis ir veidot padziļinātu izpratni par kino un laikmetīgās audiovizuālās mākslas attīstību, estētiku un izteiksmes līdzekļiem vēsturiskā, kultūras un sociālā kontekstā, sniedzot zināšanas par nozīmīgākajiem kino un audiovizuālās mākslas attīstības posmiem, procesiem un formām Eiropā un pasaulē, kā arī Latvijas kino un audiovizuālajā kultūrā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Skatuves mākslas daļa: Studējošie veic viena dramaturģiska darba un vienas izrādes analīzi, iekļaujot skatuves izteiksmes līdzekļu daudzveidību un piemēroību. Audiovizuālās mākslas daļa: Studējošie veic vairāku filmu (to skaitā Latvijas filmas, Eiropas un ASV analīzi), analizējot naratīva un stilistisko izteiksmes līdzekļu daudzveidību.

Literatūra	Obligātā/Obligatory: Skatuves mākslas daļa: 1. 20. gadsimta teātra režija pasaulē un Latvijā, Rīga, 2002 2. Postdramatiskais teātris: mīts vai realitāte. Rīga, 2008 3. Teātra režija pasaulē. 1.daļa, 2. daļa. Rīga, 2009.,2011. Audiovizuālās mākslas daļa: 4. Bordvels, D., Tompsone, K. Kinomāksla. Ievads; NKC, Media, 2018 5. Kovacs A.B; Screening Modernism. European Art Cinema, 1950-1980. University of Chicago, 2007 6. Rolanda Kalniņa telpa, Neputns, 2018. 7. Latvijas kinomāksla. Jaunie laiki. 1990-2020. LKA, Dienas grāmata, 2021 Papildu/Additional: Skatuves mākslas daļa: 1. Spriedzes lauki, Skatuves mākslas tulkojumu antoloģija. Rīga, 2024 2. A Lexicon of the Central – Eastern European Interwar Theatre Avant – Garde. Warsaw,2023 3. Contemporary Latvian Theatre. Rīga, 2020 4. Pavis, P. Dictionary of the Theatre. – Toronto, 1999 5. Le Theatre Du Soleil. Londona, 2021 6. The Open Door: Thoughts on Acting and Theatre, 1993 Audiovizuālās mākslas daļa: 7. Rietuma, D, Naumanis, N 500 visu laiku filmu filmas. Dienas grāmata, 2015. 8. Pērkone, Inga, Balčus, Zane, Surkova, Agnese, Vītola, Beāte. Inscenējumu realitāte: Latvijas aktierkino vēsture. Rīga: Mansards, 2011 9. Manovich, Lev. The Language of New Media. Cambridge, MA: MIT Press, 2001. 10. Monaco, James. How to Read a Film: Movies, Media, and Beyond (4th ed.). Oxford University Press, 2009 Citi informācijas avoti/Other sources of information: Audiovizuālās mākslas daļa: National Film Centre of Latvia: nkc.gov.lv Kinoraksti: kinoraksti.lv European Audiovisual Observatory: www.obs.coe.int/en/web/observatoire David Bordwell's archive: davidbordwell.net
Nepieciešamās priekšzināšanas	Skatuves mākslas daļa: Vispārējās zināšanas kultūras vēsturē. Audiovizuālās mākslas daļa: Vispārējās kultūras vēstures zināšanas.

Studiju kursa saturs

Saturš	Pilna un nepilna laika klātienē studijas		Nepilna laika neklātienē studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Teātra jēdziens, tā veidi un formas, vēsturiskā transformācija Eiropā.	4	6	0	0
Antīkā (klasiskā) teātra paradigma un tā attīstība vēsturiskā kontekstā.	4	6	0	0
Viduslaiku, renesanses, klasicisma teātra paradigma un tā attīstība vēsturiskā kontekstā.	4	6	0	0
Reālistiskā un episkā teātra saturs un modeļi, to transformācija.	4	6	0	0
Postdramatiskais teātris, ietverot gan galveno skatuves izteiksmes līdzekļu, gan režijas un aktieru darba transformāciju.	4	6	0	0
Mūsdienu Latvijas kino ekosistēma. Producēšana, finansējums filmu veidošanai, filmu ražošana, filmu izplatīšana. Izplatīšanas kanāli un platformas, Eiropas kino festivāli – nozīmīgs Eiropas kino izplatīšanas kanāls. Aktuālie festivāli.	5	8	0	0
Klasiskās kino valodas izveide – klasiskā naratīva veidošanās – no kino pirmsākumiem līdz Holivudas klasiskā stila izveidei. Holivudas studiju sistēmas izveide.	5	8	0	0
Eiropas modernisma tradīcija – Eiropas modernisma pirmais vilnis (20.gs. 20.gadi). Eiropas modernisma otrais vilnis – 20. gs. 50.-60.gadi.	4	6	0	0
Režisors kā autors. Starp Eiropu un ASV. A.Hičkoka daiļrade. Stilistiskie meklējumi ASV kino pieredzē (film noir).	4	6	0	0
Jaunā Holivuda. Mūsdienu ASV kino ekosistēma un Eiropas autorkino.	4	4	0	0
Kopā:	42	62	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj orientēties teātra mākslas formās un veidos, to vēsturiskajā attīstībā.	Lekciju apmeklējums un piedalīšanās diskusijās.
Spēj analizēt teātra (skatuves) mākslas formas, estētiskos un darbīgos izteiksmes līdzekļus un paņēmienus.	Dramaturģiska darba analīze.
Spēj analizēt dažādu veidu un formu teātra izrādes.	Izrādes analīze.
Pārzina nozīmīgākos kino un audiovizuālās mākslas vēstures un attīstības procesus, izprot to estētiskās un tehnoloģiskās pārmaiņas, kā arī Latvijas kino attīstības būtiskākos posmus un procesus. Prot analizēt un interpretēt kino un citus audiovizuālus darbus, izmantojot atbilstošu terminoloģiju un ņemot vērā to vēsturisko, kultūras un sociālo kontekstu. Spēj kritiski izvērtēt un salīdzināt dažādas audiovizuālās mākslas formas un procesus, argumentēti formulēt savu viedokli un sasaistīt kino vēsturisko pieredzi ar laikmetīgās audiovizuālās kultūras norisēm.	Lekciju apmeklējums un piedalīšanās diskusijās. Audiovizuālo darbu analīze. Kritēriji: spēja patstāvīgi analizēt filmas vai cita audiovizuāla darba dramaturģiju, režiju, montāžu, vizuālo un skaņas valodu, kā arī interpretēt šo elementu nozīmi darba kopējā struktūrā

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Lekciju apmeklējums	40
Piedalīšanās diskusijās	10
Audiovizuālo darbu analīze	25
Eksāmens	25
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	4.0	22.0	20.0	0.0		*	